

spregledati Doberdobskega jezera: to je eno redkih kraških jezer v Italiji in edino v Furlaniji - Julijski krajini. Če vas zanimajo rečna območja, lahko obiščete geotočko Izviri Timave. Skrivnostna reka (znana tudi z imenom Reka) ponikne v Škocjanskih jamah in se po približno 20 kilometrov dolgi podzemni poti ponovno pojavi na površju v Štivanu.

Nedaleč stran se nahaja geotočka Dinozavri v Ribiškem naselju. Tu so leta 1994 odkrili okostje odraslega dinosavra (poimenovali so ga Antonio), ki je zdaj shranjeno v tržaškem Naravoslovnem muzeju. Na obalnem območju, kjer se Kras stika z morjem, so na seznamu geotočk Devinske stene, ki so edini primer skalnatega klifa v severnem Jadranu. Na južnem robu matičnega Krasa, vzhodno od Trsta, pa velja obiskati geotočko Dolina Glinščice, kjer lahko občudujemo površinske in podzemne kraške oblike, slap s padcem več kot 30 metrov, soteske, izvire, naplavine in melišča ter jame.

Tudi skupna blagovna znamka kakovosti

“Lokalnim kraškim pridelovalcem bo namenjena še posebna pozornost. Da bi zvišali

FOTO: NATAŠA HLAJ

Edi Fabjan

vodja projekta Kras-Carso 2

”Ko bo ustanovljen, bo geopark na Krasu tretji v Sloveniji, po geoparku na območju Idrije in geoparku na Koroškem.”

kakovost ponudbe, bomo namreč oblikovali tudi skupno blagovno znamko kakovosti. Za trajnostno prometno povezovanje pa smo že nabavili električni kombi in vzpostavili pilotni primer povezovanja turističnih točk območja matičnega Krasa s krožnimi hop on - hop off prevozi,” pravi Fabjan.

“S sodelovalnim pristopom, tako pri ustanavljanju upravljaljske strukture, pri-

pravi skupnih čezmejnih produktov, organizaciji čezmejnih dogodkov in vzpostavitvi trajnostnih oblik javnega prevoza, se bo učinek ovire, ki jo je povzročila v zgodovini postavljena meja, zmanjšal in bo življenje na čezmejnem območju matičnega Krasa potekalo kot primer dobre prakse trajnostnega povezovanja v združeni Evropi,” so prepričani snovalci projekta. •

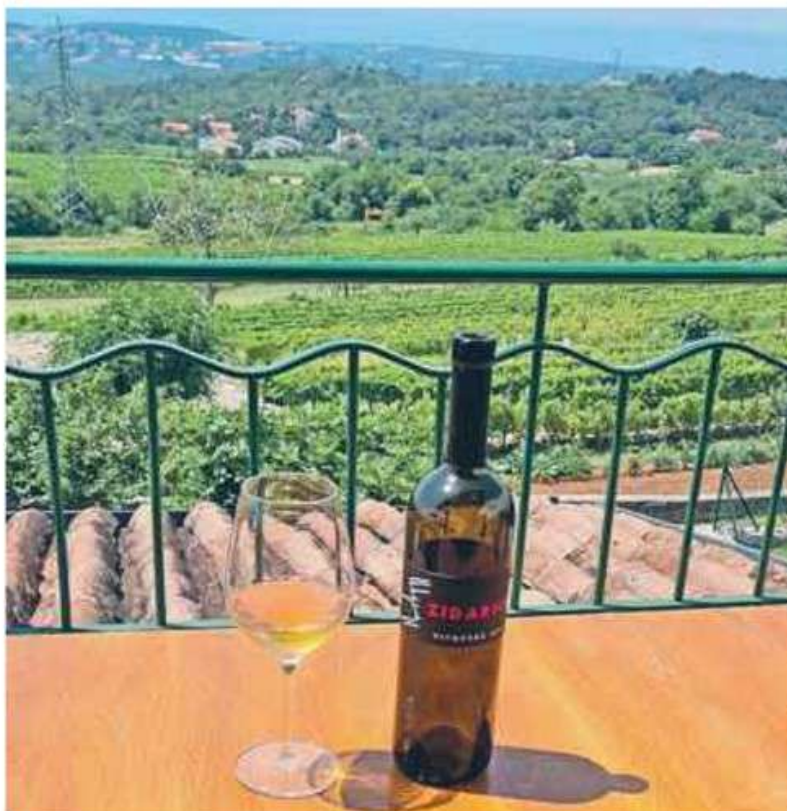
Geopark, ki nastaja na čezmejnem območju matičnega Krasa, bo zagotovo obogatil turistično ponudbo, dodatno povezal ponudnike z obeh strani meje, hkrati pa obiskovalcem ponudil nove vsebine. Marca je 17 občin (pet na slovenski strani in 12 italijanskih kraških občin) podpisalo pismo o nameri, medtem ko listine o uradni ustanovitvi, ki bi projektu postavila piko na i, še ni na vidiku.

• NATAŠA HLAJ

Kaj sploh je geopark in kakšen je njegov pomen? To je območje geološke dediščine, ki je prepoznano zaradi izstopajočega znanstvenega, ekološkega in kulturnega pomena. Čezmejni sporazum o njegovi ustanovitvi so sprejeli leta 2018, a mora biti v vseh občinskih svetih, tudi v italijanskih občinah, sprejet akt o ustanovitvi, ki določa vse podrobnosti o geoparku - od imena, delovanja, financiranja ... Kdaj

936

kvadratnih kilometrov obsega Kras

Pogled na Nabrežino s terase vinogradniške domačije Benjamina Zidaricha v Praproti.

se bo projekt premaknil v ciljno ravnino, je za zdaj težko napovedati, saj je vse odvisno od birokratskega kolesja.

Ciljajo na vključitev v UNESCO mrežo

“Glavni cilj 4,3 milijona evrov težkega projekta Kras-Carso 2, za katerega 3,5 milijona evrov zagotavlja evropski sklad za regionalni razvoj, je sicer ustanovitev Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje Kras-Carso, ki bo pod eno streho združil celoten matični Kras in prevzel financiranje in upravljanje geoparka Kras-Carso,” pojasnjuje vodja projekta Kras-Carso 2 **Edi Fabjan** iz Območne razvojne agencije Krasa in Brkinov, ki je vodilni partner projekta na slovenski strani.

Sodelujoči si sicer prizadevajo, da bi pod okriljem projekta izvedli tudi postopek za vključitev geoparka v UNESCO globalno mrežo geoparkov, kar bi mu dalo dodatno težo in pomen. “Ko bo ustanovljen, bo geopark na Krasu tretji v Sloveniji, po geoparku na območju Idrije in geoparku na Koroškem. In drugi čezmejni, prvi je na Koroškem,” še dodaja Fabjan.

Skoraj 200-kilometrski mreža čezmejnih poti

Kras je apnenčasta planota, ki se razteza v smeri severozahod - jugovzhod in meji na reko Sočo na severu, Jadransko morje na zahodu, Brkinsko hribovje in spodnji del doline reke Reke na jugu ter Vipavsko dolino na vzhodu. Obsega 936 kvadratnih kilometrov. Eden glavnih skupnih turističnih produktov bo skupna pot, ki bo povezala celotno območje v krožno pot, na katero se bo navezalo še najmanj pet krožnih poti v skupni dolžini približno 200 kilometrov.

Ob mreži čezmejnih poti bodo predstavili geološke točke ter druge naravne in kulturne znamenitosti, ki izkazujejo edinstvenost matičnega Krasa z vidika gastronomije, geopetrologije, arhitekture, vodnih virov, pa tudi svetovno priznane večino suhozidne gradnje.

Na seznamu zanimivih geotočk – največ jih je na italijanski strani - ne gre, denimo,

Slovenija in Italija združili moči

Pismo o nameri za ustanovitev geoparka Kras-Carso so 11. marca v Trstu podpisali župani občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen, Miren - Kostanjevica, Sežana, Trst, Milje, Devin - Nabrežina, Dolina, Repentabor, Zgonik, Ronke, Zagraj, Sovodnje ob Soči, Fojljan - Sredipolje, Trzič in Doberdob.

Tradicionalna kraška domačija ima zaprto dvorišče (borjač) in kamniti portal (kaluna).

Cerkvica na Taboru je simbol Repentabra, ki združuje pet kraških vasi: Voglje, Vrhovlje in Dol pri Vogljah na slovenski strani, Repen in Col s Poklonom pa v Italiji.

KRAS • Čezmejni geopark Kras-Carso še čaka na uradno ustanovitev

Kras v Sloveniji in Italiji naj bo združen v celoto kot geopark